

Projekat

Aktivni mladi za aktivne nacionalne savete

Istraživanje o radu Nacionalnog saveta Bošnjaka i stavovima mladih o sopstvenom učešću i uticaju na rad i programe NSB

Analiza dokumenata i razgovori sa predstavnicima Nacionalnog saveta Bošnjaka

Izveštaj

Izdavanje ovog izveštaja omogućila je Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID) kroz program „Građansko društvo za budućnost“ koji sprovodi Institut za održive zajednice (ISC). Stavovi izneti u ovoj publikaciji predstavljaju stavove autora i nužno ne izražavaju stavove ISC-a, USAID-a ili Vlade SAD-a.

Kroz upitnik koji su popunili predstavnici Nacionalnog saveta Bošnjaka dobili smo informacije o:

- strukturi kadrova NSB-a,
- odbori NSB-a,
- programima NSB-a,
- programima za mlade i načinima na koji su mladi bili uključeni,
- oblicima i nivoima saradnje,
- stavu NSB-a o trenutnom zakonodavnom okviru za nacionalne savete nacionalnih manjina,
- vidljivosti NSB-a,
- strukturi izborne liste,
- radu NSB na integraciji Bošnjaka u srbijansko društvo,
- saradnji sa medijima.

Nacionalni savet Bošnjaka u svojoj strukturi ima šezdeset i četiri angažovana lica. U starosnoj dobi do trideset godina angažovana su dvadeset dva lica, dok je najviše angažovanih u dobi 30-50 godina. Angažovani su većinom visokog obrazovnog profila.

Nacionalni savet Bošnjaka je savet u tehničkom mandatu, stoga ne postoji stalni sastav od trideset pet članova/ica. Kadar NSB je raspoređen po odborima koje savet ima, uključujući i administraciju. NSB ima sledeće odbore:

- Odbor za obrazovanje na bosanskom jeziku,
- Odbor za bošnjačku kulturu,
- Odbor za informisanje na bosanskome jeziku,
- Odbor za službenu upotrebu bosanskoga jezika i pisma,
- Odbor za visoko obrazovanje na bosanskome jeziku,
- Odbor za međunacionalnu saradnju i omladinu.

Kao najznačajni program NSB ističe „implementaciju nastave na bosanskome jeziku u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama u općinama gdje je bosanski jezik u službenoj upotrebi. U okviru ovog programa rađeni su programi stručnog usavršavanja za:

-
- profesore razredne nastave u nastavi na bosanskom jeziku pod nazivom 'Nastava početnog čitanja i pisanja',
 - za nastavnike bosanskoga jezika i književnosti pod nazivom 'Periodizacija bošnjačke književnosti',
 - nastavnike historije i likovne kulture u nastavi na bosanskom jeziku pod nazivom 'Historija Bošnjaka u osnovnom i srednjem obrazovanju s osvrtom na Sandžak',
 - profesore razredne nastave četvrtog razreda i odeljenske starešine osmog razreda osnovnih škola pod nazivom 'Metodičko-didaktički postupci u nastavi',
 - za razrednike osmih razreda i nastavnike bosanskoga jezika i književnosti u nastavi na bosanskome jeziku pod nazivom 'Jezik i kultura Bošnjaka',
 - za profesore razredne nastave prvog i četvrtog razreda osnovne škole,
 - program stručnog usavršavanja 'Inovativni modeli nastave u savremenoj školi', za nastavnike razredne nastave u prvom razredu osnovne škole u nastavi na bosanskome jeziku, predmetne nastavnike u petom razredu osnovne škole u nastavi na bosanskome jeziku, nastavnike razredne nastave u četvrtom razredu osnovne škole, odjeljenske starješine u osmom razredu osnovne škole, odgajatelje koji realiziraju pripremni predškolski program na bosanskome jeziku i stručne saradnike u nastavi na bosanskome jeziku“.

Kao ostale projekte navode:

- Javna tribina pod nazivom „Sistem vrijednosti Bošnjaka – dosadašnja iskustva u nastavi na bosanskome jeziku u Sandžaku“, a u okviru obeležavanja 11. maja – Dana bošnjačke nacionalne zajednice,
- Javna tribina pod nazivom „Implementacija nastave na bosanskome jeziku u osnovnim i srednjim školama u Priboju“,
- Javna tribina pod nazivom „Implementacija nastave na bosanskome jeziku u osnovnim i srednjim školama u Prijepolju“,
- Stručni programi, okrugli stolovi i sl,
- Javna tribina pod nazivom „Zaštita i unapređenje bošnjačkog kulturnog nasljeđa i kultura pamćenja“,
- Tribina pod nazivom „Čije je naše nasljeđe“, stanje i perspektive bošnjačkog kulturnog nasljeđa,
- Tribina „70 godina od osnivanja ZAVNOS-a i 100 godina od rođenja Rifata Burdžovića Trša“,

-
- Tribina pod nazivom: „Država polaže test demokratičnosti, a Bošnjaci svojih mogućnosti“,
 - Tribina „Uloga sandžačkog novinarstva u vremenu tranzicije – odgovori na izazove“.

Program nastave na bosanskom jeziku NSB je naveo kao program za mlade koji su oni realizovali. U proces implementacije nastave na bosanskom jeziku su bili uključeni učenici predškolskog uzrasta, osnovnih i srednjih škola.

NSB smatra da ima razvijene oblike saradnje na lokalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou sa svim relevantnim institucijama. Sa institucijama sa kojima su saradivali saradnja je bila na savetodavnom, aktivnom i podržavajućem nivou.

Zakonodavni okvir za nacionalne savete nacionalnih manjina NSB je ocenio kao solidan, ali sa lošom primenom u praksi. Kao nedostatke u zakonu istakli su da je potrebno precizirati definiciju i nadležnosti nacionalnih saveta, za njihovu dalju depolitizaciju i proširenje mogućnosti da u Izvršni odbor uđu i nezavisni stručnjaci. Smatraju da je u zakonu potrebno definisati status nacionalnih saveta i način njihovog finansiranja. NSB se aktivno uključio u proces revizije zakona učestvujući na javnim raspravama i okruglim stolovima o Nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o nacionalnim savetima nacionalnih manjina u organizaciji Ministarstva pravde i državne uprave, Koordinacije nacionalnih saveta nacionalnih manjina, Kancelarije za ljudska i manjinska prava, Foruma za etničke odnose, Centra za istraživanje migracija i dr.

NSB smatra da ima dovoljnu vidljivost u javnosti. Vidljivost održava kroz dobru saradnju, kako sa građanima i medijima, tako i sa institucijama i pojedincima. Ona se uspostavlja putem:

- štampanih izdanja NSB – časopis *Bošnjačka riječ*, knjige i priručnici, brošure i flaeri,
- lokalne televizije - Regionalna televizija, TV Tutin, TV Enigma, TV Mileševa,
- javne prezentacije / ulične akcije,
- facebook profil,
- web stranica - www.bnv.org.rs - permanentno ažurirana, prati sva dešavanja koja NSB organizuje.

Strukturu izborne liste NSB nije komentarisao.

Novi Pazar

NSB smatra da radi na integraciji Bošnjaka u srbijansko društvo. Početak nastave na bosanskom jeziku predstavlja, po njihovom mišljenju, jedan od krupnih koraka integracije Bošnjaka u srbijansko društvo. Smatraju da će se procesom sprovođenja nastave na bosanskome jeziku u Sandžaku smanjiti etnička distanca i afirmisati interkulturalni dijalog između dva naroda i dve kulture, vratiti poverenje u državu i doprineti procesu integracije bošnjačke nacionalne zajednice u Republici Srbiji.

Na pitanje da li Savet ima pristup medijima (televizija, radio, novine) i da li ih aktivno koristi u obaveštavanju građana o svojim aktivnostima, NSB je odgovorio da ima pristup medijima koji je, neretko, selektivan, uslovljavajući i omalovažavajući. Prilozi o NSB, kao i konferencije za novinare su ocenili kao vrlo kratke, obično sa pokrivalicom i delovima rečenica koji nisu suština priloga ili konferencije. Smatraju da se ne poštuje hijerarhija važnosti vesti, pa se prilozi o NSB nađu posle vremenske prognoze ili kulture. Kada je javni servis u pitanju, pokrenuta je inicijativa za redakciju na bosanskom jeziku, koja do danas nije realizovana. U načelu, izveštavanje medija sa nacionalnom pokrivenošću je, po mišljenju predstavnika NSB, puno stereotipa i predrasuda.

ZAKLJUČAK

Nacionalni savet Bošnjaka nema konkretne programe koje implementiraju mladi. Odbor za međunacionalnu saradnju i omladinu nije dovoljno aktivan, što su i predstavnici Saveta naglasili.

Zanimljivo je istaći stav predstavnika Saveta da je rad na programu uvođenja nastave na bosanskom jeziku rad na integraciji Bošnjaka u srbijansko društvo, dok je stav mladih da isti program više vodi segregaciji nego integraciji.